

Her panc kitabê hîkayeyan ke Weşanxaneyê Roşna ra weşanîyayî wina yê:

Zeman Sey Fekê Kardî Bî, yê Şeyda Asmîne yo. Kitab 152 rîpelî yo û tede 24 hîkayeyî estê. Nînan ra des hebî cuya şervaniya koyan ra yê, bi sernameyê "Hîkayeyê Koyî" kitab de ca girowto. Şeyda Asmîn dewa Sêgire ya Gimimî ra ya.

Piyê Mi Kemane Cinîtêne, yê Nadîre Guntaş Aldatmaz yo. Kitab 96 rîpelî yo û tede 13 hîkayeyî estê. Qismêko muhîm yê hî

kayeyanê nuştoxeyê cinîyan ra yê. Nadîre dewa Pîlvankî ya Mamekiye ra ya.

Hesê Mişî, yê Murad Canşadî yo. Kitab 80 rîpelî yo û tede 7 hîkayeyî estê. No kitabê diyin yê nuştoxî yo. Kitabê ey o verên bi nameyê **Xafilbela** 2008 de Weşanxaneyê Vateyî ra weşanîyabi. Murad Canşad mezraya Derwê-

Weşanxaneyê Roşna ra Panc Eserê Edebî

Weşanxaneyê Roşna ra reyke de panc kitabê hîkayeyan weşanîyayî. Nînan ra hîrê yê cinîyan, di yê camêrdan ê. Nê benê yewendes kitabê safî kirdkî ke parî ra nat Weşanxaneyê Roşna ra weşanîyenê. Nê yewendes kitabên ra heşt hebî yê hîkayeyan ê.. Nê kitabên reyde hûmara kitabê hîkayeyan yê kirdkî resaye 20 hebîne. Bi no qayde her ke şino edebîyatê kirdkî xurttir beno.

şan, dewa Gendan, qezaya Puluñî ra yo.

Hêviya Macire, yê Burçîn Bore yo. Kitab 72 rîpelî yo û tede 13 hîkayeyî estê. Burçîne Çewlîg ra dewa Azî ra ya.

Berenge zî, yê Umer Farûq Ersozî yo. Kitab 80 rîpelî yo û tede diwêş hebî hîkayeyî estê. Umer Farûq Pali ra dewa Zuvêr ra yo.

Nê nuştoxan ra Murad Canşad ne tede, yê bîni nuştoxê kovara **Şewçila** yê. Weşanîyayîşê kovara edebî hunerî Şewçila reyde gelêk edîbê neweyî, bitaybetî cinîyê edîbî beşdarê xebata edebî ya kirdkî biyî. Nuştoxanê Şewçila yê cinîyan ra kitabê Bedrîye Topaç **Bero Sûr** par Weşanxaneyê Roşna ra weşanîyabi. Bi no qayde biyî çar cinî ke kovara Şewçila reyde benê wayîrê kitabê edebî.

Unîversîteya Artuklu ra Yewna Kitabê Kirmanckî

Enstîtuya Ziwananê ke Tirkîya de Ciwîyenê yê Unîversîteya Artuklu yewna kitabê kirdkî weşana. Unîversîteya Artuklu no kitabê çarin yê kurdkî (2 kirdkî, 2 kirdaskî) yo ke weşanena.

Kitabê bi nameyê **Sanikanê Mamekiye ra** hetê Nadîre Guntaş Aldatmaz ra amade biyo. Nadîre, wendoxanê tewr verênan yê lîsansê berzî yê kurdkî yê Unîversîteya Artuklu ya Mêrdînî ra yew a ke 2012 de tezê aye yo bi sernameyê "Folklorê Kirmancan Ser o Cigêrayîşê" Tirkîya de reya verêne sey tezê lîsansê berzî yê kurdkî bi hawayêko resmî qebul bibi. 26 sanikê ke Nadîre çarçewaya xebata tezê xo de mintiqaya Mamekiye ra arêdayê nê kitabî de ca gênê.

SANIKANÊ MAMEKÎYE RA

(Mamekiye Masallarından)

Arêkerdoxe:
Nadîre Gûntaş Aldatmaz

Nadîre Guntaş Aldatmaz, Sanikanê Mamekiye ra, Weşanê Enstîtuya Ziwananê ke Tirkîya de Ciwîyenê ya Unîversîteya Artuklu, Mêrdîn 2013, 116 rîpelî

Nadîre vateyê verên yê kitabî de vana: "Wexto ke mi sanikê xo xo vîr ra kerdî fikrê arêdayîşê materyalanê edebîyatê ma yê fekkî kewt sereyê mi. Her ke ez şîya welat mi kokimê ma goşdarî kerdî û qiseyê înan qeyd kerdî, keye de dardî we. Heta ke Unîversîteya Artuklu de qismê ziwan û kulturê kurdan bî ra, no qisim de kitabo tewr verên bi dîyalekta zazakî neşr bî, mi cesaret girewt û sanikê ke mi arêdayê seba redaksiyonî teslimê emegdarê ziwanê ma birêz Roşan Lezgînî kerdî."

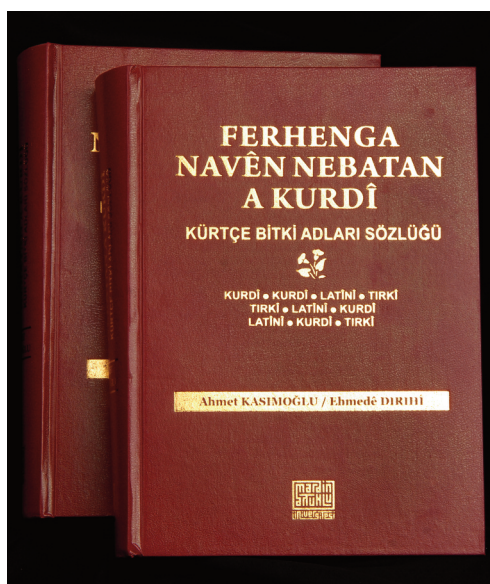
Edîtorîye û mîzanpajê kitabî, ancî xebata redaktekerdişê sanikan Roşan Lezgînî kerda. Roşan Lezgîn qapaxê peyênê kitabî de vano: "Folklor seba her milletî muhîm o. Çünke folklor de edebîyat, huner û kulturê milletî esto. Labelê seba ma kurdan, bitaybetî zî seba ma kirmancan folklor tena folklor nîyo, eynî wext de çimero eslî û xas yê ziwanî yo."

Ferhenga Navên Nebatan a Kurdî Vejiya

Xebata nuştoxê rojnemeyê ma *Newepelî* û ronayoxanê komela Ziwan-Komî ra muhendîsê zîretî Ehmedê Dirihî ya arêdayîşê nameyê nebatan yê kurdkî sey kitabî bi nameyê *Ferhenga Navên Nebatan a Kurdî - Kürtçe Bitki Adları Sözlüğü* hetê Enstîtuya Ziwananê ke Tirkîya de Ciwîyenê ya Unîversîteya Artuklu ra weşanîyaya. No kitabê hîrêyin yê kurdkî yo ke hetê nê dezgeyî ra weşanîyeno.

Kitab, ebadê 19 x 27 cm de 1168 rîpelî yo. Tede nêzdîyê 20 hezarî nameyê kurdkî; yanî nameyê nebatan ke lehçeya kirdkî, kirdaskî, sorankî û hewramkî ya kurdkî de estê, (yê lehçeya lûrkî tede çin ê), 5 hezarî nameyê tirkî û 3 hezarî zî nameyê latînkî estê.

Ehmedê Dirihî (Ahmet Kasımoğlu) derheqê xebata amadekerdişê kitabî de vano: "Çiqas ferhengî, kitabî, kovarî û weşanê bîni ke bi kurdkî weşanîyayê estê, ez hemîne de cigêraya. Sewbîna zî cayê ke

Ehmedê Dirihî, Ferhenga Navên Nebatan a Kurdî, Weşanê Enstîtuya Ziwananê ke Tirkîya de Ciwîyenê ya Unîversîteya Artuklu, Mêrdîn 2013, 1168 rîpelî

tede kurdkî yena qiseykerdiş, yanî hetê rojhelatî ra *Îdîr, Bazîd, Wan û Culemêrg* ra bigîrîn heta bi rojawan de mezraya *Zazayan ya Zara, vakur de Têrcan û Qereyazî* ra bigîrîn heta bi başûr de

Berzan, Amedîye, Duhok, Mêrdîn, Riha, Semsûr û heta bi Meraş ez gêraya û mi nameyê nebatan cayê înan de arêdayî. Gama ke mi nameyê kurdkî yê nebatan arê dayî, Kurdîstanê Vakurî de nameyê kirdkî û kirdaskî yê nebatan, Kurdîstanê Başûrî de nameyê sorankî û kurmanckî, Kurdîstanê Rojhelatî ra zî mi nameyê sorankî û hewramkî arê dayî. Unîversîteya Artuklu ke mi serra 2011î de uca ra serîfîkaya kurdkî girewte, hetkarê rektorê na unîversîte Prof. Qedrî Yildirimî mi rê pêşniyaz kerd ke ez Ferhengê Nameyê Nebatan yê Kurdî amade bikerî. Mi pêşniyaza ey qebul kerde û êlula 2012î ra mi dest pêkerd no eser weşanî ra amade kerd."

Kitab de rîpel 69 ra hetanî 915 qismê kurdkî-kurdkî-latînkî-tirkî yo. Rîpel 917 ra hetanî 1059 qismê tirkî-kurdî-latînkî yo. Û rîpel 1061 ra hetanî 1168 zî qismê latînkî-kurdkî-tirkî yo.

**EDÎTORÎ
RA**

Roşan LEZGÎN

Emser Dîyarbekir de fuara kitabana ancî sixlete bî. Qasê 130 weşanxane û dezgeyî beşdar bîyî. Nînan ra qismêko muhîm weşanxaneyê tirkan bî.

Seba ma kirdan, emser parî ra bineyna başêr bi. Yanî sey serranê verênan kirdkî de tena Weşanxaneyê Vateyî nêbi. Nameyê komela ma Ziwan-Komî ser o ma zî beşdar bîyî. Yew kunciko averê de cayêko tena kewt destê ma zî.

Ma standê xo de rojnameyê *Newepelî*, kovara *Şewçîla* û şeş tewir kitabê ke Weşanxaneyê Roşna ra vejîyayê, ancî kitabê kek Ehmedî *Ferhenga Navên Nebatan a Kurdî* ronayî. Ma ticaretêko cidî nêkerd la tecrubeyêko baş kesb kerd.

Qismêk weşanxaneyanê tirkan tena xîtabê domanan kerdêne; bi seyan tewir kitab û kovarê zaf kalîteyîn û renginî yê domanan amade kerdbî û sey hedîye dayêne tutan. Ez nêzana senî organîze bîyêne la hetêk ra zî mektebanê Dîyarbekirî ra wendekarê lîse û bitaybetî wendekarê sinifanê 4, 5, 6, 7 û 8. yê dibis-

tane grûb bi grûb ameyêne fuare, bi kitab û kovaranê tirkî agêrayêne.

Helbet faydeyêko muhîm yê fuara kitabana ma kurdan rê esto. Mesela, weşanxaneyê kurdan peyreko cidî qezenc kenê. La mi gore, tirkî fuara kitabana a Dîyarbekirî seba asîmîlekerdişê domananê kurdan zaf weş gurenenê! Xora polîtîkaya dewleta tirkan ya derheqê kurdan de caran nêvuriyena; tirkî her firsend ra îstîfade kenê ke kurdan asîmîle bikerê. Mêrikî wayîrê dewlete yê, îmkanê xo hezar qat kurdan ra vêşêr ê, tecrubeyê xo zaf zêde yo, ziwanê xo standard o. Çîyo tewr muhîm wayîrê polîtîka yê. Tirkan hetanî nika bi qedexekerdişê kurdî asîmîle kerdêne, nika bi "demokrasi" asîmîle kenê! Bi o "demokrasi"yo ke kurdî bi xo wazenê.

Emser Îsmail Beşikçi zî beşdarê fuare bi, kitabê xo îmza kerdî. Yew kombîyayîş de wina va: *"Şima ke kuçeyanê Dîyarbekirî ra gêrayî, bala xo bidîn vengê tutan ser. Tutê kurdan gama ke kay kenê, eke xo mîyan de bi kurdî qisey kenê, baş o. Ney, eke bi tirkî qisey kenê, ameyeyê kurdan tehluke de yo!"* Mi gore ameyeyê kurdanê Bakurî, bitaybetî amayeyê ma kirdan tam tehluke de yo.

Kurdî nika na "rewşa demokratîke" de ziwanê xo bineyna rehet

şuxulnenê. La eynî wext de xeripnenê! Çünke dem û dezgeyê kurdan destê ehlê gureyî de nîyê! Mesela, fuare de heme anonsî bi kurmanckî û tirkî bî. La çîyo ecêb, ez bi xo hende serrî yo ke ziwanî ser o xebitîyena, hetanî ke tekerrarê anonsî bi tirkî nêbîyêne mi fehm nêkerdêne ke vanê se. Kesê ke bi kurmanckî anons kerdêne, mi vatêne qey yew merdimî İngilîz bi kurmanckî qisey keno. Ne teqlê ziwanî (vurgu) ne dîksiyon ne fonetîk ne mana! Yew ziwanî xerîb, viraşte...

Fuare de ziwanê afîşan û broşuran zî bi tirkî, İngilîzkî, kurdî (kurmanckî) û erebkî bi. Xora ne kes vano kirdkî esta ne zî kes teleb keno. Estena lehçeya kurmanckî kurdan rê bes a! Kurmanckî ra vanê "kurdî" û mesela hel kenê! Labelê na kurmanckî, esperantokî ya. Mesela, sloganê fuare tirkî ra wina tercume bibi:

"Yazının Kadim Coğrafyasına Yolculuk: Rêwîtiya Ber bi Erdnîgarîya Nivîsê ya Qedîm ve"

Eke sey kirariyanê matematîkî nêbo ancî tercume de zî yew kirari esto ke merdim şeno fehm bikero derey tercume rast bîyo yan ney. Mesela, gama ke ma îbareyê kurmanckî apey tercumeyê tirkî bikin, wina beno: "Kadim Yazı Coğrafyasına Doğru Yolculuk".

Mi no îbareyê kurmanckî nişanê çend kesan da, mi înan rê wend,

la tu kesî tam fehm nêkerd. Badê ke tirkîya îbareyî dîyêne, hema zanayêne ke no îbare yeno çî mana. Çünke mana vurîyaya; îzafê de çekuyî vurîyayê, elementê zêdeyî îlawe bîyê.

Eslê xo de tercumeyê tirkî kurmanckî de wina beno: "Yazının Kadim Coğrafyasına Yolculuk: Rêwîtiya bo Cografyaya Qedîm ya Nivîsê".

Na rewşe tena yew îbareyê fuare ra îbaret nîya. Çiqas xebatê nuştekiyê ke nê serranê peyênan benê; mavajîm radyo, televizyon, rojname, kovar û kitabana de zî rewşe eynî wina ya. Ziwan wina sosret yeno şuxulnayene! Kes çiyêk ci ra fehm nêkeno. Heta êyê ke nusênê bîle nuşteyê xo ra fehm nêkenê.

"Rewşa demokratîke" de reqabetê kurdî û tirkî bi no hawa yo! Ancax bi ardimê tirkî merdim eşkeno kurmanckî fehm bikero. Senî ke kurdî û tirkî sey goşt û nenûgî dusîyayê pêra, nika êdî kurdî û tirkî zî wina dusnîyenê pêra û êdî ziwanê kurdan bê tirkî nêbeno!

Helbet ez zaf xemgîn bena ke çira kirdkîya ma zî qasê kurmanckî her aktîvîte de, mavajîm fuare de nêna şuxulnayîş. La gama ke ez nê çîyan vînena, ez zaf şa bena ke kirdkî bineyke pawite manena.

X A Ç E P E R S

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

CORA-CÊR

- 1) Qezayêka Dêrsimî (Şerefxan *Şerefname* de vano, eke Kurdîstan vat, uca fehm beno.)
- 2) Akumulator – Kêşe, dêze, lode

- 3) Komça, kaye, qefle, kotilme – Xelq, êl-alem
- 4) Moxle, haceta ke ardî pê yenê vitene – Amerîkaya Başurî de heywanêkê barî, goligêk
- 5) Zemîrêk (halo ante yê "tî"yî) – Lejkere, cinîya ke es-

ÇEPA-RAST

- 1) Kitabê hîkayeyan yê Mehmed Nêşiteyî.
- 2) Dorûvernasiye, îlmo ke xo mîyan de munasebetê candaran, munasebetê candaran û dorûverî ser o vindeno – Mîyanê "zanî"yî
- 3) Finde, çîyo ke sey lamba roşn dano – Karkere, pala, mişage, cinîya ke emeleyîye kena
- 4) Dengizo beynateyê Tirkîya û Yunanîstanî de – Memê ... (destanêkê kurdan)
- 5) Herfê bêvengî yê "şale" – Binaşe, esas – Xezal, heywano ke pêt vazdano û bi delalîya çî-

- manê xo menşûr o
- 6) Wesleyêkê candaran (wesleyo ke veng eşnaweno/hesneno) – Tertulo ke kokê daran weno
- 7) Masûlkeyî, têlê ke mobikan û esteyan yewbînî ra girê danê – Sembolê îrîdyumî
- 8) Make, sedefe, qumça, çîya ke kincî pê têvisîyenê – Qûl, bende
- 9) Mîyanê "leke"yî – Prefîksêkê negatîfîye – Sembolê argonî
- 10) Çeşitêkê çoregan/kulînceyan – Karê "ardene" (sey "kerdene" û "kerdiş"î, "berdene" û "berdiş"î)

kerîye kena

- 6) Cîlaya nenûgan – Leyeke, fidane
- 7) Çehre, serûçim, rîçik – Mîyanê "arif"î – Erzîyo 100 m²
- 8) Mezopotamya de medenîyetêk – Ca, mekan, mesken
- 9) Astir, kilîma ke muyanê bizan ra virazîyaya – Kilmvatişê "Îbrahîm"î (Sey "Silêman" û "Silî".)
- 10) Karê "înan kerdene", bawerkerdiş, yeqînerdiş

Cewabê Hûmara Verêne

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Z	A	Z	A	Y	A	D	O		E
2	A	S	I	N		D	A	Y	Î	Ş
3	N	Ê	M	E	D	A	R		R	Ê
4	Î		E	G	E	R		R	E	F
5	Y	A		O	P	E	R	A		E
6	A	Ş	Î	R	E		E	S	R	
7	Y	U	K	E		A	S	T	I	R
8	E	R	O		E	D		E	K	E
9	N	E	N	Û	G	I	N		I	Q
10	E		A	K	E	R	D	E	N	E

Hûmara 9. ya ŞEWÇILA Vejîya

Hûmara newine ya kovara edebî hunerî *Şewçila* ancî bi eseranê edebî yê muhîman vejîya.

Na hûmare de di roportajî estê. Roportajê yewin, wendoxanê lîsansê berzî yê Unîversîteya Artuklu ra Remzî Gelenerî çarçewaya şîre de Roşan Lezgînî reyde kerdo. Roportajê diyin zî, ancî wendoxanê lîsansê berzî yê Unîversîteya Artuklu ra Sevîm Aydın Akman Gedîkî reyde kerdo.

Na hûmare de hikaye û şîran ra teber çend nuştayê hunerî yê muhîmî estê. Nuştayo yew bi sernameyê "Aversîyayîşê Lehçeyanê Kurdî de Rolê Edebîyatî" yê Roşan Lezgînî yo ke hetê edebîyatî ra lehçeyanê kurdî dano têver. Roşan Lezgînî destpêkê nuştayê xo de vano "Ziwanêk de estbîyayîş yan çinbîyayîşê 'edebîyatî' qaso ke ma texmîn nêkenê heyatî û muhîm o. Mesela, pisporî ziwanêk de 'taybîyayîşê eseranê edebîyan û taybîyayîşê wendox û nuştexanê aktîfan yan zî qet nêbîyayîşî mîyanê sedemanê vîndîbîyayîşê ziwani de sey

ŞEWÇILA

kovara edebî hunerî wîsar 2013

9

► Murad Canşad : Şewla
► Remzî Gelener : Tewra
► Mahîr Dogan : Şîra Robert Herrickî
► Şeyda Asmîn : Dîrbeta Kermecine
► Akman Gedîk : 'Şair Peyayê Omidî yo'
► Xeyrî Yaşar : 'Xal Remzî'
► Zerîn Azrawa : Vînbîyayîşê Zîne
► İsmet Bor : Fotograf

sedemêkê bingeyênî hesabnenê." Û na çerçewa de nîşan dano ke edebîyat senî ziwane xo keno wayîrê şexsiyetî û prestîjê ziwani berz keno.

Ancî Mahîr Doganî şîra şairê İngilîzan yê seserra 16. Robert

Herickî "Azaban rê" tercume kerda û nê tercumeyî ser o analîzêkê ceribnayîşî kerdo.

Sey hûmaranê verênan na hûmare de zî edîbê neweyî beşdarê xebata edebî hunerî ya kirdkî biyê. Nînan ra yew Remzî Gelener bi yew şîre, Xeyrî Yaşar û İsmet Bor zî her yew bi hikayeyêk game eşta sehaya edebîyatê kirdkî.

Hîkayenuştexanê mayê muhîman ra Murad Canşad ke rewna ra bi nuştexanê xo yê kirtîkkerdişî xîtabê wendoxanê xo kerdêne, badê kitabê xo *Xafilbelayî* reya verên a ke bi yew hikayeya muhîme na hûmara *Şewçila* de ca girewto.

Nuştexanê cinîyan ra Nadîre G. Aldatmaz, Şeyda Asmîn û Zerîn Azrawa her yewe bi yew hikaye û Hacer Petekkaya zî bi yew şîre na hûmare de yê. Nînan ra teber, Adir Dêrsimij û Yaşar Balukenî her yew bi hikayeyêk, Wisif Pîrbab, Weysel Hanyildiz û Dilo Bargiranî zî her yew bi şîrêk hûmara newine ya *Şewçila* xemilnaya.

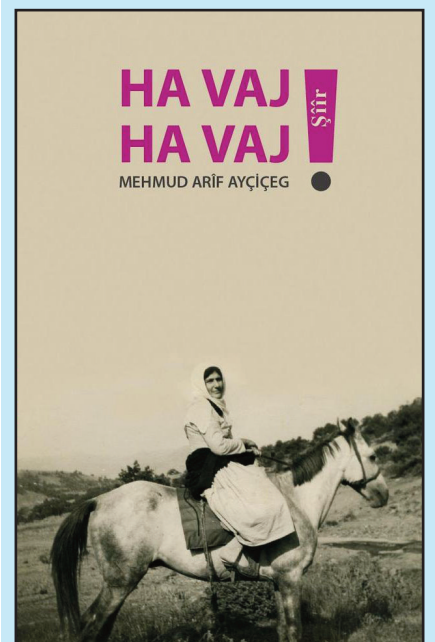
Dalpeya Cemedeyên

Ezîz Gul

Ezîz Gul, *Dalpeya Cemedeyên*, *Weşanxaneyê Aram, İstanbul*, Gulane 2013, 42 rîpelî

HA VAJ
HA VAJ
MEHMUD ARIF AYÇİÇEG

Mehmûd Arif Ayçîçeg, *Ha Vaj Ha Vaj*, Çapa serbeste, İstanbul 2013, 80 rîpelî

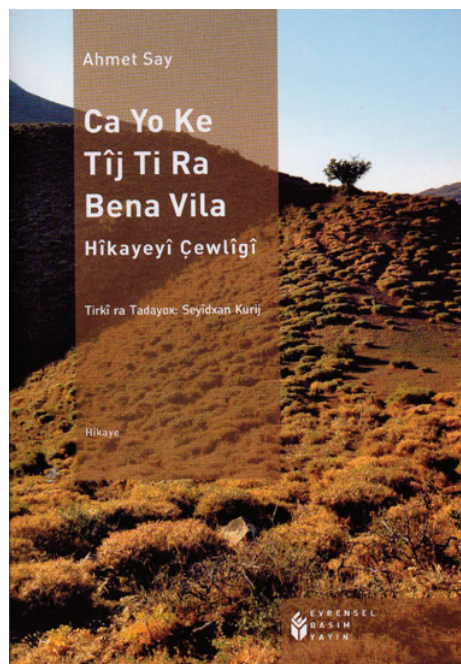
"Hîkayeyê Çewlîgî" yê Ehmed Sayî bi Kirdkî Weşanîyayî

Hîkayeyê ke Ehmed Sayî seranê 1960yan de derûdormeyê Çewlîgî de nuştê û o wext kovaran de weşanayê, dima 1980 de sey kitab bi nameyê "Güneşin Savrulduğu Yerden: Bingöl Hikayeleri" (Cayo ke Roj Axme Beno ra: Hîkayeyê Çewlîgî) weşanîyayê, Seyîdxan Kurijî bi fekê Çewlîgî tadayê kirdkî ser û bi nameyê "Ca Yo Ke Tîj Ti Ra Bena Vila" Weşanxaneyê Evrensêlî ra weşanîyayê. Kitab 128 rîpelî yo û tede new hikayeyî estê.

Temaya hikayeyanê Ehmed Sayî cuya tebîî ya şarê derûdormeyê Çewlîgî ya. Ehmed Sayî hikayanê xo de feqîrî, nezanî, xuy û xasîyetê sosyalî yê şarî, ancî tebîeto asê û çetin yê Çewlîgî bi westayîye teswîr keno.

Çîyo balkêş, Ehmed Sayî hikayanê xo de dima destkarîye kerda. Mesela, şeklê orîjînal yê hikayeya "Mehmed Şerîf Efendîyo Goruzijî" ke 1980 de Milliyyet Yayınları ra weşanîyaya û Malmîsanijî tercume kerda û hûmara 5. ya ya *Hêvî* de weşanaya, wina dest pêkena:

"Senî ki qalê 'Mehmed Şerîf Efendîyê Goruzijî' beno, Göksele Teşvîkiyeyij mi vîr keweno. Göksele yew xorto verradaye bi ki şîyês serreya xo de yew mektebê ecnebî de sinifa dîyine ra belge girewtbi. O gula Beyoxluyî bi. Ey pavyon, bar, keyeyê randevûyî û pastaxaneyê Beyoxluyî

Ahmet Say, *Ca Yo Ke Tîj Ti Ra Bena Vila: Hîkayeyê Çewlîgî*, Tirkî ra tadayox: Seyîdxan Kurij, Evrensêl Basın Yayın, İstanbul 2013, 128 rîpelî

sey nameyê xo şinasnayne û nê cayan de keyfê ey keyf bi. Bêcus bi. Ne qala ey qale bî, ne zî karê ey kar bi. Bêvind zurî kerdêne. Hema ma vajîm eke kê Galatasaray de rastê Göksele bihameyne û kê tira bi persayne ke şono kamca; eke şono Taksîm, vatêne "Ez şono Tunele; eke şono Tunele vatêne 'Ez şono Taksîm'. Bawerî bi çîyekdê ey nêbîyne..."

La Mehmed Şerîf Efendîyo Go-

ruzij tam eksê Göksele bi. O en pank, raşt û saxlemê mêrdîmanê dinya ra yew bi. Yew efendîyê rojhelatî bi ke erf û edetanê hezar û hîrê sey serran ra neselleyabi, hamebi... Tebayê bawerkerdiş û kerdîşê ey bellî û qetî bî: Çîyê ke bi şerîet caîz bî kerdêne, çîyê ke caîz nêbî nêkerdêne."

Labelê eynî hikaye çapa tirkî ya ke Weşanxaneyê Evrensêlî 2007 de weşanaya û Seyîdxan Kurijî tercume kerda de wina dest pêkena:

"Wexto ke nameyî Mehmed Şerîf Efendîyê Guêrizijî yeno vatiş, ca de fotografi rengîn yê Xoce Nasredînî benî ganî û verba mi de vîndenî. Eslê xo de Mehmed Şerîf Efendî ê resmî ke qican bi keyf temaşe kerdênî, înan ra hîna rind bi. La o bineyna maqul, bineyna giran bi. Kincî ey sey Xoce Nasredînî sade bî. O pê îşligî xo yê xetxetinî û bêgirane, mûndîya qaline ke mîyaneyê ey a piştî bî, şelwar û xirqeya xo ya derge, cematkî mînderî xo ser o ronîştênî, ez o tewir bîni ke seke mi qapaxî yew qutîyê şekerî akerdo. Şaşîkê ey û erdîşê eya sipî, o hîna kerdênî şîrin."

Wina aseno ke Ehmed Sayî, muqayesekerdîşê Mehmed Şerîf Efendîyê Goruzijî duristî û Göksele Teşvîkiyeyijê zurkerî bi xururê xo yê milî nêdayo werî!

Ferhengek

ameye (n): gelecek
axwe (m): su
banderbiyayîş (n): öğrenme
çimteng, -e: ağgözlü; cimri
dagırkerîye: işgalcılık
distarî (m): el değirmeni
gêwe (m): ağıl
gezi (n): süpürge
goşare (n): küpe
hewle (m): iyilik
kalme (n): pala
kuncik (n): köşecik
musnayox, -e: öğretmen; öğretici
pit, -e: bebek
reyayene: kurtulma
reynayene: kurtarma
ruwayene: filizlenme; yeşerme
sixlet, -e: kalabalık, yoğun
vuriyayene: değişim
xowraşîyayîş (n): sönme
zitbiyayîş (n): sinirlenme

ZIWANÊ DAYÎKE ŞITÊ DAYÎKE YO

Adir TILISTONE

Embazê erjîyayeyî, ziwane dayîke ser o demeyêk ra ver mi yew meqale nuştî. Mi nuştêyê xo vîndî kerd. Nê rojan de na meselaya muhîme û erjîyaya ser o mi va ez yew nuşte binuso.

Mesela zehf giran a, zehf erjîyaya ya, zehf nazik a, zehf delal a. Çimê kê çend erjîyaya yê, na mesela zî hende erjîyaya ya. Naye ser o, ganî kê zehf hişê xo ser nê. Na mesela çewtîye qebul nêkena.

Tayê cigêrayox û nuştîxî vanê ke, yew pit wexto ke pîzeyê dayîka xo de kewt aşma çarine goşê xo abenê û heme çi eşnaweno. Çira heme çi eşnaweno? Çunke verê cû goşê xo yenê şuxulnayîşî. Naye ra pit her wext dayîka xo reyra yo. Dayîke çi têgêra, çi qalî bika, çi biwera, çi durikna pit zî eşnaweno. Dayîke muhîm a. Naye ra kê vanê, "ziwane dayîke".

Pit pîzeyê dayîka xo de formê ziwani, qalê ziwani, fekê ziwani, duriknayîşê ziwani degêno.

Dayîka pitî, pitî de qalî bika pit aye eşnaweno. Ziwane xo hawayê ziwane aye piro nîyeno. Naye ser o nuştîxî vanê, ganî dayîke pito ke pîzeyê xo der o de qalî bika. O qalîkerdiş dêsê ziwani yê verên o. Dêsê ziwani dayîke ronena. Ziwane pitî, ziwane dayîke ser de zil dano. Dayîke ziwani ganî tepîşena. Pito ke dayîka xo ra bi, ziwane degirewtîş vera-vera vêşî beno. Ma ra gêno, pira gêno. Dayîke, pî, waye, bira, dapîre, bawkal

ziwane pitî dano bide. Welhasil kamî nêzdîyê ey de bibê, înan ra gêno.

Gedeyo ke ameyo çarserrîya xo, nêzdîyê di hezar çekuyan dekeno mezgê xo. Nê çekuyî destpêkê ziwane ey ê. No destpêk heme cuya ey de tesîrê xo nawneno.

Fekê gedeyî, ziwane gedeyî (ziwane dayîke), qirrikê gedeyî, eşnawitîşê gedeyî, qalîkerdişê gedeyî verê cû bi no hawa şekl gêno.

Gedeyo ke dest bi mektebe kerdo, eke bi ziwane dayîke bander nêbo, bi ziwane xerîb bander bibo o wext gede beno nêmcet, seqet û gêj. Beno yew mezgeng. Cuya ey de yew xirabeya pîle virazîyena. Senî hawa? Ferz bikê ke komputura ke tede gelek çiyî estê, gelek çiyî wenayê bide. Eke yew vîrus yan zî yew hacker dekewt na komputere mezgê aye beno vila. Heme çi tira estariyeno, pak beno, tede çi nêmaneno. Mezg dekeweno têmîyan ro, lete-lete beno, dexle virazîyena.

Êdî rastkerdişê aye zehf zor o, zehmet o. Gede zî wina yo. Mezgê ey beno veng seke dayîka xo ra newe bîyo. Gedeyo hewt-serre beno yewserre.

Gedeyî bi ziwane dayîke perwerdekerdiş zehf muhîm o. Dinya hîna weş fehmi keno. Hîna weş bander beno. Çimê ey yewna hawa ewnîyênê dinya ra. Leze bander beno.

Tayê estê, vanê ziwane kirdkî zor o. Kê erey bander benê. Na qale raste nîya. Çira? Wayê mi, birayê mi, ma ne bi ziwane xo qalî kerdê ne bi ziwane xo

wendê ne zî bi ziwane xo nuştê. Ma tim mekteban de bi ziwane şarî (ziwano xerîb) nuştê û wendê. Nika zî vanê ziwane zor o. Pitê ma, leyîrê ma, gedeyê ma rê ziwane zor yeno. Biaheq ê. Mezg rewna asîmîle bîyo. Mezg rewna şuwîyayo. Ha binê lînganê ma de lete-lete yo. No letebîyayîş rewna ra yeno. Esas, ma bi xo ziwane miyan ra hewanenê. Çira? Ziwano ke bi ey qalî nêbeno, nênusîyeno, nêwanîyeno o ziwane meydan ra hewaniyeno.

Gede bi ziwane dayîke bander bibo dinya ey rê bena riz û rûn. O wext, sanikê ma, deyîrê ma, durikê ma ûsn. nêbenê vîndî. Cuya ma bena weşe.

Nika heme çiyê ma ma rê xerîb o. Dayîş-girewtîş, rayîrra-şiyayîş, veyveyê ma cuya ma nîyê. Heme cuya ma bîya cuya şarê xerîbî. Ma erjê ziwane dayîke kerdo yew pere. Vanê, derba ke kê bidê xo rê daruyê aye çinî yo. Ganî kê verê cû lomayê xo bikê. Tira pey vajê, şarî ma asîmîle kerdê. Nêke her

ziwane goreyê xo weş o. Tirkî zî, erebkî zî, fariskî zî weş ê. Feqet kirdkî hîna weş a. Tamê ziwane ma yewna ziwani de çinî yo. Çira? Ziwane ma erdê ma, ziwane ma lemê ma, ziwane ma hêgayê ma, ziwane ma rezê ma, ziwane ma heme çiyê ma yo.

Ziwane tena nuştîşî reyra nêxelisîyeno. Ziwane ganî miyanê şarî de qalî bibo, bişuxulîyo. Ziwano ke nêame qalîkerdiş, çend nusenê binuse. O ziwane mireno. Ziwane qalîkerdişî reyra gane maneno. Ziwane ma ziwane qalîkerdişî, şuxulnayîşî, banderbîyayîşî û banderkerdişî yo. Qala peyêne zî ez vaje, ziwane dayîke, şitê dayîke yo.

Edetanê Ma yê Verênan ra

Cuwa ver kam ke ci rê qijo lajên bibên û bimerdên, seba ke qijê xo memiro, êyê ke nameyê xo Mehemed o, keyeyê hewt Mehemedan ra parçeyê kincan dayên arê û ci rê yew fistan deştên dayên pira. O qij hetani bibên hîrê-serre a fistan dayên xo ra. Ê keyeyê hewt Mehemedan ra pereyî dayên arê, bi ê peren a yew goşareyo sîmên erînayên û goşê ey o raşt qul kerdên, o goşare kerdên goşê ê qijî ya. Goşare gereka hewt serrî xo goş kerdên. Porê ê qijî hetani hewt serran nêqesnayên, sey porê kênayan kerdên derg û mûndên. O qij bi sabunê keyeyê xo ya neşitên, sabun zî der-cîranan ra girewtên pê o qij şitên. Qij hetani hewt serre bîyên, gereka kincê xerîban xo ra bidên.

Arêkerdix: **Îsmet BOR**

Ziwan û Ciwanî

Sezaî MEMÎŞ

Tarîxê şaran de ziwane û ciwanî cayêko muhîm gênê. Her di zî gonî û temînatê ameyeyê komelî yê. Zafê reyan behsê muhîmîya ziwani bîya ke ziwane wasitayê miletbîyayîşî yo. Ziwane komelî keno milet û averşîyayîşê miletî de ziwane cayêko muhîm gêno.

Her vatîşê ma de îfadeyê "ziwane rûmetê ma yo" esto. Raşt a zî ziwane rûmetê ma yo.

Têkilîya ciwanîye û ziwani zaf muhîm a. Eke şarêk wazeno ziwane xo biresno îstîqbal, hewce yo ke wayîrîya ciwananê xo bikero. Çunke manaya ziwani û ciwanan yew a. Eke ciwanê miletêk vîndî bibê ziwane û kulturê ê miletî zî vîndî beno. Tarîxî no

heqîqet nîşanê ma dayo. Coka wayîrvejiyayîşê ciwanan wayîrvejiyayîşê ziwani yo. Ewro ma zaf baş vînenê ke sîstemê dagîrkerîye senî hêrîşê ciwananê ma keno. Amancê sîstemê dagîrkeran o yo ke şexsê ciwanan de ameyeyê şarê ma bigîrê xo dest. Wexto ke sîstemê serdestan hêrîşê welatî bikero, ewilî bi kulturê xo hêrîşê ciwanan keno. Şexsê ciwanan de erd û kulturê welatî dagîr keno. Ez wazena polîtîkayanê dagîrkerîye ser o vînderî û tesîrê înan senî beno, qisey bikerî.

Wexto ke ma vanê sîstemê dagîrkerîye, kulturo populer yeno ma vîr. Ê no kultur zî tewr zaf ciwan ser o tesîr keno. Dagîrkerî bi polîtîkaya xo wazenê miletê bindestî ziwane û kulturê înan ra dûr bifînê. Bi kulturê xo înan xapênenê. Kenê ke ciwanê miletê bindestî tarîx, ziwane û kulturê xo ra bişermayê, nê-

wazê bi ziwane xo qisey bikerê, biwazê tim bi kulturê populerî biciwîyê. Çunke modernîteya kapîtalîste merdimî cewherê xo ra dûr fînena.

Gama ke dewê kurdan ameyî veşnayîş û kurdan bar kerd ameyî şaristanan, tewr zaf ziwane naye ra mutesîr bi. Seba ke ziwane ma ziwane eko-dewîjîye bi, dewe ra dûrketîş eynî wext de cewherê xo ra dûrketîş bi. Kulturê şaristanan kurdan ser o, bitaybetî tutan û ciwananê kurdan ser o tesîrêko xirab kerd. Amancê sîstemê dagîrkeran xora asîmîlekerdişê kurdan bi, înan waştêne ke kurdan şaristanan de bihelênê. Asîmîlasyonê dewlete verî ciwanan ser o virazîya. Pê kulturê xo yê arabeskî mezgê ciwanan çelqna. Eke mezgê merdimî biçelqîyo, o merdim êdî zehmet yeno eslê xo ser.

Eke ewro miyanê ciwananê

kudan de qiseykerdişê kurdî kêmî bîyo, tesîrê sîstemê dagîrkerîye ra yo. Mesela, xizmetê leşkerîye û bitaybetî zî wendegihan de şekl danê ciwanan.

Ganî yew polîtîkaya ma ya ke cewherê ma pawena estbo. Pawitîş tena fizîkî nîyo, eslê pawitîşî bi ziwane dayîke beno. Kulturê dagîrkeran ke ma asîmîle keno, ganî ma qebul nêkerin. Dima ma dest bi xoşinasnayîşî bikerin. Yanî seke verênan vato "Xo bişinasne!" No zî bi zanayîşê tarîx û ziwani beno. Ziwane verê verkan keye de dest pêkeno. Musnayoxa ewilîne ya ziwani dayîka ma ya. Ganî dima zî wendegihan de bi ziwane kurdî perwerde bêro dayene. Ancax o wext ziwane ma aver şino. Ez vana heme ciwanê kurdan wa pê ziwane xo miletê xo rê xizmet bikerê.

Zindanê Bandirma

Çoyondê Polaton a Di Rojî û Jû Şewi - 2

Mehemed ÇELÎKTEN

Na deri kî ma şarê nê dewo ser o vindimi û behsê neseb, ziwen, dîn û çar û cirweyondê nîno biçimi.

Şarê nê dewo pêro îsonondê qûweto, reşbero û hunermendo ra pey ra biyo. Îsonê ci bol pêti yê û heme cirwe dest ra eno. Cenim, misir, winca, fiti romenê, rezo vejenê, bostono nonê ro û dewarê wardî û pîlî çenê weyî ûsn.

Hetta verdê çend serro mardûmê tîyayo dahaney reşberî û qûwetî vîyê. Çunkî o çax di zey nişkay hajetê bolî çinê vî. Ma vajimi ki meşkê ceyroninî, xortim, patozî, tilponî ûsn. teva çinê vi. Feqet îsononê tîyayo peyka heme cirweyê xo dîyê. Yanê sevê doyê xo poste ra meşkî virastê û doyê xo şendê ra, vayirî vettê û durî ra ewki bardê heyayondê xo ser, dar ra meşwenî virastê û ciwînê xo çarnay. Hetta Beytaşê Polşeyîno o wext ri sevê pemmî circir virastvi û parçeyê nê circirî hala dewi ra Qerejo ri estê. Hewî ya Beytaşê Polşeyîno cenî ya Beytaşê Evdullahî vatê ki "ma verî sûçi ra hîri tewirî cinay cirotê no cinay kî solî, savûn û qezaxî vî. Hetta cayê savûnî ri kî derderi ma pey well a çinayê xo şûwitê. Ma bê nê heton, çeyver ra bol tonê çinay cirotê." Yanê o wext ri îsono, zey nişkay xo vîşî çeyver a nêvestê.

Nişka kî heyayê nê dewo pêrinê çor ra cêr tikî yê û motor nêşeno pa vîndo. Coka îsonê tîyayo hala hemme heyonê xo pey cayona romenê, pey tilponon û qaluçon a kî çinenê. Û bê hajetondê asinîno hemme hajetonê xo kî dar û ber ra xo rê xo virazenê. Dewarê wardî çenê weyî û posterê nê dewardê xo ra avirêjon û meşko virazenê, muyondê ci ra kî reseno, pûço, lepiko ûsn. çinayê wardî mûnenê. Nê dewon di hemo-hemo hemme waharê bonî, bonê xo kî xo rê xo virasto.

Eki behsê çinayonê îsonondê nê dewo biçimi se, eşemî vajimi ki jê comêrdî paya şalî û sere wa kî telika ci bena. Sevê cenîyondê ci kî eşemî vajimi kî tim û tim şalîyê pay a û lûwa ya cin a kî sere wa. Cenîyê ixtiyarekî kî şareko bestenê xo sere wa. Bê nê çinayondê ci zewmbî çinayê ci tewirtewir beno.

Na mintiqari her çê nezdîyê şeş-hewt kesî yo. Û şarê nê dewo pêrê bol hewl o. Eki jê cirwe beno se pêro pîya ê cirwî mîyon di ca cenê. Hetta zewmbîn rê tim û tim yardim çenê û sevê nê yardimî kî kes kesî ra teva nê-

paweno. Eki jê nêweş yan da jê cirweyê xirav beno se, îsonê na mintiqa hemo pîya serweşî çenê û kes kesî teynika nêtarneno. Zerrîya îsonondê tîyayon û şarê zewmbî dewo kî pîya weş a. Cokoney eki veyve, yas, mewlîd ûsn. jê cirwe beno se tum derî pêrê weseynenê û şûnê pê het.

Na mintiqa ri veyveyon û yason a kî cayê muhîm cenê. Jê yas bivo se, hemme mardûmî şûno veync donê waharê yasî û eki meyît îsonê cin o nezdî yo se, dî-ri rojî kî çêrê wahardê meyîtî ri vindenê. Barê çendney rojon kî dewar birnenê û xeyrê nê meyîtî donê.

Veyve yê tîyayo kî hîri rojî benê. Eki rojo ki veyve qeryeno waharê veyvî dewar birnenê û jê wardê weş dono mileti. Nê veyveyon di divêl û zûrna enstrûmanê ci muhîmî yê. Û nê veyvon di en muhîm kî çayê cin ê. Nê çayondê ci ra jê çayê esto ki hîni bê nê dewo zewmbî ca vîşî nê-mendo. No çayo ki ma vomî, tere ri ponc mardûmî estê. Nê mardûmo ra jîyê kalkek o, jîyê esker o, di teney mûhafizî yê û jiney kî xo çardo veyveki jê mardûm o. Çinayê nê mardûmo pêro çinayo konek o, kalkek ardîşin o û muhafizon dest a kî çîwey estê. No çay ri verî nê ponc çaydarî, nişenê êlê veyvî ya. Daha dima kî esker, îsononê waharê veyvî ra dî-ri teno tepişeno û ci ra vono na veyveki biremnê. Nê îsonî kî ya pero donê nê çaydaro yan da veyveki remnenê. Feqet eki meşêrê na veyveki biremnê se, hem repiko wenê ci hem pero donê nê çaydaro. Û nê veyvon di tiffincî kî bol arzîyenê.

Na mintiqa ri kulturê wardîşî ri en cayê muhîmî qorme ceno. Çunkî şarê tîyayo çoşt ra bol hes çeno. Cokoney her payîzî ser her çeye, hendê xo tuşko ceno û nê tuşko çend aşmî rindê ra çeno weyî. Daha dima nê tuşkonê xo birnenê û heme çoştê ci çeno qorme. Zimistonî kî bolê ci ara ri nê qormeyê xo ra weno.

Mo dîn, neseb û ziwenê nê dewo çî çî yo?

Şarê tîyayo pêro Mislîmon o û mezêbê ci kî Henîfîyey a. Nê dewon di dîn û rojê ki dîn di xususî yê cayê muhîm cenê û îsonê nê dewo, nê rojon di qirbono bir-

nenê û mewlîd donê wendiş. Hem dewa Qeteko ri hem dewa Polato ri jû comî esta. Feqet xojayê nê comîyo serri ri ya dî-ri aşmî estê ya çinî yê. Çunkî zey verî xojayê nê comîyo dewi mîyon ra nîyê. Nê xojayê hokmatî yê, mûsayeyê tîyayo nîyê û îyê nêşenê tîyayon a vindê. Cokoney nê dewon di îlmê dînî bol çinî yo.

Zey îlmê dînî, îlmê meytetî kî bol çemî yo.

Çunkî nê dewijî qeçonê xo bol meytet nêrêşenê û malûmê ki enê nê meytetê ê kî bol zonayey nîyê ki rind dersi birê qeçeko.

Neseb û ziwenê nê dewijon ser o çîyê ki mi tesbît çardê ona rê.

Îsonê nê dewo pêro kurdê zaza yê. Ziwendê xo rê vonê zazakî, xo rê kî vonê zaza. Eki behsê çirdasîyon (kirdasîyan) û xo pîya çenê se vonê "Ma çurd (kurd) î." Û tim û tim ziwendê xo wa qalo çenê. Qalê nê dewo kî zey îsonondê ci pêti yê û fektê ci ra pêt vejîyenê. Yanê eşemî vajimi ki ziwendê zazakî ri herfê ki bol cayon di **-a, b, c, d, e, g, k-** vajîyenê, na mintiqa ri sireya zey **-o, v, j, r, a, c, ç-** enê vatiş.

Eki mîsal birimi ci se;

Herfa "a" bena "o". Mîsal: **ban/bon, zanaye/zonaye, daran/daron, name/nome, mîrçikan/mîrçikon, eyam/eyom** ûsn. Ca ca kî na herfi zey "û" winîyena, mîsal; **manga/mûnca, kam/çûm** ûsn.

Herfa "b" bena "v". Mîsal: **bi-bîni/bivîni, nêbeno/nêveno, verî ona bi/verî ona vi, o çî çî bi/o çî çî vi, hebê/hevê** ûsn.

Herfa "c" bena "j". Mîsal: **roc/roj, lac/laj, locini/lojini, nimac/nimaj** ûsn.

Herfa "d" bena "r". Xususîyetê na herfi nû wo ki; eki herfa venci ni na herfi ver di bivo se hemikey bena "r". Mîsal: **bidi mi/biri mi, dewi di vindi/dewi ri vindi, çeye di/çeye ri, xo di mevajîyi/xo ri mevajîyi** ûsn. Yanê ma vajimi ki, eki herfa bêvencini na herfi ver di vo se na herfi zey xo monena. Mîsal: **ser di/ser di, bin di/bin di, dari cil di/dari cil di, o non di çerx esto/o non di çerx esto.** ûsn.

Herfa "e" der-deri bena "a". Mîsal: girwe **kerdiş/cirwe çardiş, kerdî/çardî, verg/varc, eyb/ayb, nergiz/nargiz** ûsn.

Herfa "g" bena "c". Mîsal: **ga/ca, manga/mûnca, veng/venc, verg/varc, ningû/nincû, velg/velc** ûsn.

Herfa "k" kî bena "ç". Mîsal: **ko/ço, kerdî/çardî, kar/çar, kendîş/çendîş, sûki/sûçi, girwe kerdîş/cirwe çardiş, dîk/dîç, keyna/çeyna, kemer/çemer** ûsn.

Zazakî ri eki jê nome beno zafhûmar se, di îzafeyo ceno. Nê

îzafey "î" û "an" ê. Na mintiqa ri kî no îzafeyê "an", biyo "o". Feqet eki jê nomeyê zafhûmarî dima îzafeyê **-a, ê, dê, di, û-** bêrê se no îzafeyê "o" beno "on". Hetta eşani vajî ki fekê na mintiqa ri di herfê venci ni pê het nîyenê. Cokoney eki barê nê îzafeyê "o" jû herfa vengini bêro se no îzafe beno "on". Feqet "di" û "dê" nê vatiş dê ma ra cîya yê.

Mîsal-1: "Tarîxê nê dewo rindê nêzonîyeno, feqet zonîyeno ki wextê împaratoreya Osmanîyo ra hetani nişka estê."

Mîsal-2: "Nişka ez wazani ki hevê verî **ondê** nê dewo ser o vindî û dima peyka nê armenîyondê tîyayo ra behs çani."

Mîsal-3: "Çoyondê Polaton a di rojî û jû şewi."

Mîsal-4: "Nê dewon di ewki bol a."

Mîsal-5: "Ez mardûmonê zûriçero ra hes nêçani."

Mîsal-6: "Dewijonê ma nê çoyo ser o cayon û bizon a pîya çardê weyî."

No wexto çilm di, nê dewon û şarê nê dewo ser o hevê vindardonê, însellah wexto nezdî ri nê dewon û şarê nê dewo ser o daha hîra vindani. Feqet nişka hîni ma bêmi çeyrayîşdê xo ser.

Wexto ki ma rezo peyo şîyê, new mardûmî vîmî. Û ma her jê ombazî tevay cirotvi xo dest a, ma pê dima pê dima neyaymî ray ra. Rayira ki ma pira şîyê pîremone ci pêro waşê wişk û telîyin vi. Ma wa çor kî çemerê Salo bî. Nê çemerî pêro çemerê cird û sîyayinî vî. Dewijonê Qeteko wext ra wext nê çemero bin di çozikî virastê û dewarê xo çardê de.

Hewa hevê carmin vi û ma kî tiko tik şîyê ser, cokoney ma hevê areqîyaymî. Feqet hîni resaymî heyayondê Çemerê Cewrî Bin û ma niştîmî ro hevê aresaymî. Dima nê heyayon di çiçi bi se ma hemeçî ra xo rê çind û çard tewrondê xo. Nê heyayo mîyon di sayê bol weşî estê, coka ma tûnikê xo çardî pîrî û vera wardê vera kî rayira xo şîyê.

Ma ki resaymî Çincerini ser heme ca ma linco bin di vi. Çiştê ser dewi ma ra eysay çîştê ser kî heme çoyê Çepiri, warê armenîyo, vayîra Qoryo û dewi pey ri heme ca ma ra eysay. Cayo ki ma şîyê, cayê armenîyo vi û hîni ma ra nezdî vi.

Şima ki Çincerini ser o vindenê, verdê heme çî vayîra Qoryo çimonê şima cena. Çunkî, şima nadonê ki çowo ki safî çemerondê çetino ra peyra biyo, nê çoy mîyon ra zey marî jû kohoyeya dar û berî bena vila. Şima hemo hayretê na kohoyey monenê û şima xo ri vonê "No çiçi yo ona?" Nişka ez şima rê mese-laya na vayiri vajî.

>>> **Dewamê xo esto...**

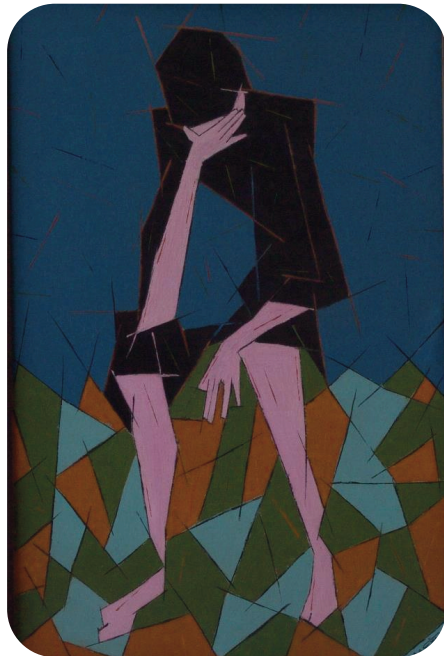

ŞIMA RÊ SE VACÎ**Akman GEDİK**

Demê verî de qedr û qîymet bî, rumet bî. Însanî insanan ra şermayayêne. Hard û asmênî vîrana xo hebe heskerdiş kerdê pîrr. Cîranî heqa cîranî zanitê. Her kes fekhuyayîş bî. Însanan nona xo kerdê lete dêne jûbînî. Her çever rehet bîyêne ya. Wa-yîrê çeyî hebe fekhuyayîş meymanî kerem kerdêne zere. Çike çê de bîyo ardêne sifreyî ser. Qaytê destanê meymanan nêbî-yêne, qaytê rîyê înan bîyêne. Meymanî ke amayî seke roj vejîno, çeyan de henêne bî. Çeyan şewle dêne, meymanan rê axwe bîyêne şerbet. Pîya bîyêne zêde, şenikan de bîyêne şenik. Însanan bawerîye ramitêne heskerdiş, qedr û qîymet çînitêne. Qeseyê insanan zey gul û sosinanan bî, fekê înan ra şerbet rişî-yêne. Jûbîn rê bîyêne derman, bîyêne melhemê kul û derdan. Însanan halê insanan ra fam kerdêne.

Nika henên nîyo. Serê her kesî de jû dubarê cêreno. Her kes wazeno ke mezela jûbînî bikino. Însan her roje, her roje însanetîye ra dûrî kuno. Hona hayrê ci nîyo. Her kes jû hayleme der o.

Însan bîyo vergê insanî. Gonî rijîna her cayê dinya de. Tayê xo sereyê say kenê. Ci ra pers bî, her çî ê zanênê. Ti vana belkî dinya bê înan nêçerexîna. Bê

înan her ca tarî yo. Eke ê mebê roj nêvejîno, aşme şona xow ra.

Verdê soz, insanan namus û şeref zanitêne. Soz fek ra vecî-yêne. Însanî peyê qesaya xo de vindetê. Nika fek ra serê deqîqa jû zur vecîno. Se qilotnenê ra gelo, mi fam nêkerd. Her ca bî qilêrin. Însanî bî qilerin. Menfatî ra pîlêr çîyê çin o. Soz, namus, şeref ginayo binê lingan ra. Şeref her roje, her roje destê zaliman paç keno.

Biratînê, parekerdene, dostayêne ma ra kewtê dûrî. Însan ke zereye heyatî ra çî musayo fikirê xo o yo. Her çî bê, jû mana ya. Emrê insanî, esas jû şanikade kilm a. Sevetanê na şanike ra insanî çî ant, hela biyarê xo vîrî. Senê jan ant, senê derdî dî.

Emrê insanî kilamade derg a, qeseyade kilme bîye. Gelê insanan xo vîr ra mekerê. Heskerdiş, jû varê yo ke ma têlwe de manenîme o yo. Aştîye ihtîyacîya ma ya, biratîya vizêrî ra tayina zaf esto. Aqilê xo bicêrê sereyê xo. Însan çike musayo, zanitena xo hande ya, xo vîr ra mekerê. Mi ra jû vatene. Gelê bira û wayan zobîna se vacî. Şima ra se vaci endî. Verdê insanî qîymet bidê insanî. Însanî çimteng nêbî, zerrîhîrayî bî. Jû dil bî, dilgiran nêbî. Xêrê cîranê xo waştêne, rindîya cîranê xo waştêne.

Verdê insanî hesreta insanan mendê. Sevetana jû mektuba dostan rê çimê insanan perrêne. Mektube ke ameye, bîyêne wa-yîrê perran firr dêne. Lingê xo hard ra birrîyêne. Keyfê înan rê vatene çine bîye. Nika ti kamî de qesî bike, verde pers beno, vano "Telefonê to yê destan esto? Msn'eyê to esto, yan zî web.cam'ê to esto?" Ti vana belkî qizilqurt kewto zereyê mektuban û telefonê çeyî. Wendoxî wa mi şaş fam nêkerê. Ez verva teknolojî û teknîkî nîya. Feqet ez wazen ke dostî, hevalî, birayî, wayî ancîya zey demê verî jûbîn rê mektuban birusnê. Teyna hebê telefonanê destan de mesajan meruşnê. Çira, telefonê destan vecîya insanan çîyê nuştayî tereknayî şî. Ez wazen hem karê teknolojî hem kî karê nuştayî pîya bikeme.

Ez nêzana ke nika, şima ra endî se vacî.

ZIWANÊ HEWNAN

**Ey ziwano tewr verên
Ey pîzeyê mayê mi
Hewnê domantîya mi
Ey rumetê keynanê ezaban
Çekuyê ziwane mi
Şima ça de mendî
Şima hê ça de yê?
Hin biyerên bes o, hin biyerên**

**Ey tarîxo zureyên
Estanikê ma yê bêwayîrî
Ey vengo vînbîyaye
Rêçê ciwîyayîşê mi
Xemlê lawikanê mi
Çekuyê ziwane mi
Şima ça de mendî
Hin biyerên bes o, hin biyerên**

**Ey bilûra şikîtiye
Lorîyê ziwane kiştayî
Ey boya koyanê mi
Heskerdişê mayanê mi
Hêrsê pîyê mi
Eşqê xortanê mi
Ey ziwane hewnanê mi
Şima ça de mendî?
Şima hê ça de yê?
Hin biyerên bes o, hin biyerên**

26.04.2013

Muhamed Deza BATUR**Serê Hezaran****Şahîn POLAT**

Koyanê Dêrsimî de vîndî bîyo şîyo la verî usulê estbîyo: serê hezaran!

Merdîm ke heqê xo de raşt bî, der û cîranan de haşt, nanê xo rê hewl, karê xo de çust bî, kewt binê bara raye, emegê ê merdimî helal beno. Cem û cemat de qisaya xo rê wayîr bî, Heq tey yeno comerdîye, dîyar û zîyarî tey benê heval. Rizq, xeyr û bereketê ey benê rehma Heqî, ser o varenê. Araqê çareyî, nanê sifreyê ê merdimî daîm benê. Meymanî keyeyê ey ra kemî nêbenê, dizd û bêarî ci ra dûrî şonê! Xizir tengasîye de ci rê beno heval.

Merdîmo hewl heqa kesî xo de, heqa xo kî kesî de nêverdano. Peyê kesî de kesî nêbirneno. Merdimî ke raya xo kerde raya Heqî, Oyo corên tey yeno comerdîye, locina ey ra war keno û bereketê Xelîl Îbrahîmî kewno koçika ê merdimî; Xizir şewa rojeyê Xizirî de dest nano

Resim: Dara Muhamad Ali

ardê qawuta ey ser.

Cenîya ê merdimî ke nan pewt, nana peyine kena heqa pi-sing û kutikî. Mîraz kena mîyanê ardan, mîr ke qedîya, legana ardan nêşuwena. Ancî ebi ardan kena pak û ardê ke pê pak kerdê kena kemeran ser ke teyr û tûrî biwerê. Hîn heqa kesî xo de nêverdano. Çim û nezerê kesî tey nêmaneno.

Pey de Heq ke ama comerdîye mal-melalê xo roj bi roje zêdî-

yeno. Şîwane û êrxatê xo kêber ra kemî nêbenê. Her serre qurbanan kenê, pars û çiralix vila kenê; veyve û kewranîyan de xelatan benê, xeyrê merdan danê.

La key ke hezar ra zêde mal û melal ame kewt gêwa malî, a tawe heqa çiman ra dot, heqa na dîni û yê xoza ey ser o manena! Qilancike ra bigê heta hêlîyê, marî ra bigê heta milawînî, teyr û tûrê dinya, feqîr û fiqareyî, dew û dugelan de çimê sêwîyan, yê beg û bezirganey ey de maneno. Ebe des qurbanan, loqme û çiralixan nêşikîno bine ra vejîyo. Hard û asmên ey ra miradînê.

Xofê zîyaran, çimê vergan, zerrîya neyaran tey manena. Çike verê kêberê to de mal û milk ra dot çîyode bîn yeno pêser: heqa dînan. Hezar malê to kewtî kamca uca talan keno, awika derayan ancîna, vaş nêruwîno, yew keyeyî rê hende mal neheqî ya.

Çimsîyayîni mebo!

Coka malî roşenê! Qurbanan kenê...

Hezar ra ke zêde bî, yan jû yan hîrê, yan panc, hewt, des û dide... mal weçînena, dormeyê

hezaran de fetelnena, xemel-nena û bena xoza de caverdana yena ke heqa vergan, wayîran, herd û asmênî to de memano. Serê hezaran dana ke hezaran rareynê:

To ke nêda
Dizdî to ra tirenê
Bêdîn û bêimanî nekelînê to
Vergê yabanî malê to qir kenê
Awe verê malê to ra ancîna
Vaş nêruwîno
Va nêweşîye ano
Dîyar û zîyaran de qurbana to nêvêrena
Axir ke nêbî talan-terîs bena
Ne warê to maneno ne kî dî-yare to!

Nêbeno ke ti camêrdan re mirtibînî bikerê, nêbeno ke miqî-sirînî bikerê.

Coka serê hezaran bide. Bide ke dil û goşê to rehet bê...

Nêdana ke to zana: îqbal de ala!...

To dî derd kewto donê mircolikan û cuwînê to ra peşew û perroj genimê to anceno beno!...

Ma kam çî zano, kamî rê çî çitur aseno?

XIT

Arêkerdax:
Dr. Sebahedîn Bor

Mintiqa: **Çewlîg**

Mi cêk dîyo, nêdîyo. Welatê zaf durî d' yo dew esta, na dew id yo cinîyek esta, qîj ye çîn î. Yo rûej dûna ra şina vêr malay, vûna:

- Mala, qîj mi çîn î, yo çare bimûejn mi, ez wayîrê qijonî b'. Mala vûn:

- Nehûn awk ik, sêr sibay dîyen pîyor to r' benî qîj.

Sêr sibay cinîyek bena aya ûnîyena zerê aywûn, zerê eywûn pîyor bîyo qîj. ehind bena şa û vûna:

- Hûmay ir şikir, hîn qîj mi est.

Şina sêr tendûr, nan powjena. Badê nûn powtişî ya telîsê nûn erzena sêr kîft xo yena keye. Qîj pîyor yew fek ra vûnî:
- Mi îr nûn, mi îr nûn, mi îr nûn, ez veyşûn a, mi îr nûn, ez teyşûn a, mi îr awk, mi îr nûn, mi îr awk...

Keye d' bena qaj-wajê qijûn. Ehindek zirç-zirçê qijûn bena zîyed ke cinîyek yers bena pîyorin gezi kena erzena zerê adîr. Binêk wext vîyeren ra, aqil yen cinîyek sari, cinîyek dûna xwu çaq ir, qêrena, zurena, vûna, hêwax mi rî, mi qîj xo pîyor kîşt kerd mîyon adîrî.

Xit, peyê text ra vejîyen vûn:
- Dayê ez ha etya!

Dadîye yi bena şa, yeno yê vîr mîyerdê ye ho cit ken, in helê nîmrûejî ya. Dadîye Xit semêd babîye Xitî ya zowda kena hadre û dûna Xit, vûna:

- Ber bid babîyê xwu.

Babîye Xit ho yega d' cit ken. Xit zowda erzen sêr kîft xwu, şin vêr babîyê xwu, zowdê yi dûn ci. Binêk vêr babîye xwu d' kay ken, badê kaykerdişî ya babîye xwu ra vûn:

- Baw, ez bîya teyşan.

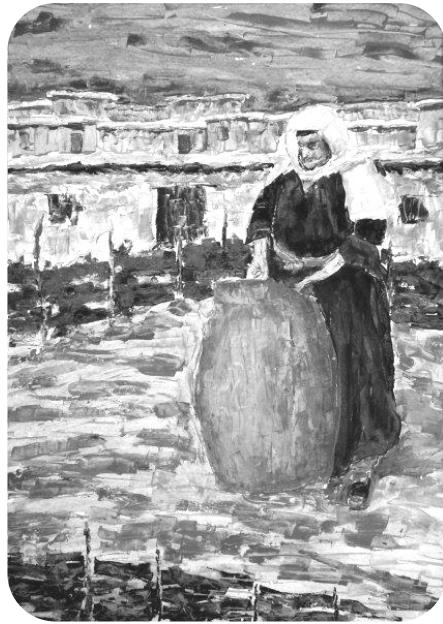
Babîye yi ti ra vûn:

- In lewi d' yo yeni est, şu o yeni ra awkê xwu bişim, feqet qet qêymi meûn.

Xit şin nişen yeni ra, awkê xwu şimen û cen ben. Teyşûnîye yi g' qedîyena kûwen yi vîr ke babîye yi vat, egi ti şî vêr yenî qet qêymi meûn.

In vatiş Xitî r' ben yo meraq, Xit nêşkiyen vatê babîye xwu tepiş. In rid ra Xit ewnîyen qeymi ra ki çî vîn! Eg yo sayêr ha cûar id, her yo say ha pa, ehind sur û gîrd, çow ca ra qayîl ne biwer ne bişim, xwu îr biûn tira.

Xit ca d' şin lewi û lefiyen satê sayer a, vejîyen sêr sayêr.

Resim: Seywan Saedian

Xit wext ig ho sayûn wen, vînen yo pîr ûmê. Pîr vendena Xit vûna:

- Lajê m' dê yo say bid mi ez xwu îr biwer.

Xit ra vûna:

- Ina say nîye a bîn, ne ne, a ne, a bîn...

Îna hêdî-hêdî Xit xapinena ûna gilço cêrîn û vûna:

- Ina saya cêrîn bid mi, a zaf weş a.

Xit şin a say bid ci, pîr zît bena lingê Xitî tepişnena û kaş kena bîn sayêr. Xit qêren zuren, pîr Xit canêverdena. Pîr Xit kena telîsê xwu û erzena paştîye xwu ser û bena keyê xwu.

Pîr keyê xwu d' Xit veradûna û şina tever, xewatê xwu kena. Çend rûej îna vîyeren ra, Xit vêr pîr ra remen şin. Yo vazd yi ra yo vazd pîr ra, şin sêr yo qûlik...

Pîr rasena ci, verdîyena ci, qûlik ir kena war. Qûlik ir howt qat şin war û şin dinyaya tarî.

Fek qûlik id egi yo dyew ho vinderte. Xit gizm ra ginan vêr dyewî r'. Dyew ûnîyen Xit ra vûn:

- Ho ho mi ti ezmûn ra waştî, Hûmay ti ard ra dey mi!

Ca d' Xit tepişen ben. Dyew ewnîyen Xit ra, Xit bari wo, zeîf. Dyew xwu d' vûn, hêver ez îr xûrt îk û dîma biwer. Xit ben çarnen. Yo ber ken a, gayî û bîz hê tede, yo ber ken a, dinya d' çî teyr û tûr est hê tedi, yo ber ken a, cinî hê tede neqîş ken, yo ber ken a çîr tedi êst, awa sîmîn û zerdin tira yena, yo ber ken a mar û mûr hê tedi.

Badê cimûejnayîş dinayaya xwu wa pey, dyew Xit gen û ben ken yo wade. Binêk zamûnî ya pey Xit vûn:

- Vizîyer îr mehal mi eskîj werdîn.

Dyew şin ejkijûn ûn ken Xit ver.

Xit binêne vînden û vûn:

- Vizîyer in mehal mi gûaz û bastîyeq werdîn.

Dyew şin gûazûn û bastîyeq ûn dûn Xit.

Xit çita g' wazen dyew şin ûn

dûn ci. Xelîyêk wext ina şin û dyew yo rûej ûnîyen Xit ra û xwû xwû vûn, wûllay in hol bîyo xûrt, ez ha hol ûnîyen îr, binêna eg îna şîyor ez hîn nêşkiyen pê, holê yi ez wext id îr biwer. U vûn, zerê yo heftî d' ez hîn Xit nûn rû wen.

Veng şin Xit, Xit xwu xwu dest pêken fikrîyen vûn, ez senî xwu bexelîsn. U nîyen mîyon erdîşê dyewî d' howt hew meftê êst. Pawan dyew, eg' firsend dest kûr meftûn dyew ra binimn.

Yew rûej vînen, eg' dyew ho rakoti, ca d' şin meftûn mîyon erdîşê dyew ra vejen û ben sira ra pê berûn ken a. Meftî g' kam ber akerd ûja çî çita g' est Xit ey ra medet wazen. Mûnga ra vûn, ez dyew kişen mi îr yardim bik. Mûnga vûna, nîye, ez nêşkiyen. Yone ber ken a, cinî hê tedi neqîş ken, yin ra medet wazen, yi vûn, birem dyew ti vêr ma d' vîn ma zî kişen. Yone ber ken a, hilêl êst, hilêlûn ra medet wazen, yi îz ters ver perren şin.

Penîya peyin id yo ber ken a, her vejîyen û hêr ra medet wazen, her qebûl ken. Her vûn, egi ti yo telîs cew û eskijûn têmîyûnîk û bîd mi, ez ti rî yardim ken. Xit şin, kalmê dyew û yo telîs cew û eskijûn ano dûn hêr û vêr herî d' kûwen zerê harr.

Dyew ben aya, eg' çî vîn! Eg' teyr-tûr û gay û bîz, her çî bîyo têmîyon û tûm yo kelarz virazî-yawa. Vazd ra kûwen reyar û Xit vîn bikiş. Kûm ber ken a, Xit ûja nîyo. Peynî d' wado g' her ho tedi ken a. Wext ig her dyew vînen, pê wûird payûn xwu yo çutmê paskilûn dûn dyewî r' dyew kûwen vêr harri û Xit kalmi ser zerrê dyewî d' dûn piri. In dyew eg' çî yo kalmi ra zîyed piri d' hûnê ben weş. Dyew eye ra vûn:

- Xito, dê yûnê kalme mi ri d'. Xit vûn:

- Qusûr meûn, mi, edet babîyê min o, ma yo darb dûn çew îr.

Bad kiştîş dyewî ya Xit fikrîyen vûn, ez se kîr, şîyer dinyawa rûaş. Kalmê yi ho dest a û ho dinyawa tarî ra geyren. Çî mexlûqat û heywûn vînenn ti ra pers şîyayîş dinyawa roşt ken. Yo ca d' raşt lîyrikûn leglego û mar yen û ewnîyen eg' mar ho gêren lîyrikûn legleg biwor.

Kalmê xwu gen xwu dest û sêr sarê marî yo pehûn id dûn piri, eya hel mar kişen.

Legleg ina cûmîyerdîye Xit vî-nena û yena vêr Xit, Xit ra vûna:

- Ti ina holî mi îr kerda, ti çita mi ra biwaz ez to rî ken.

Xit legleg ra vûn:

- Ez wazen ti mi ber sêr din-

yawa rûaşn.

Legleg vûna:

- Ti hendo g' şertûn mi bîya ca, ez ti şawen dinyawa rûaş.

Xit vûn:

- Şertûn xwu vaj.

Legleg vûna:

- Înkê ma hot qat hê cêr dinyawa rûaş id. Ez ti erzen ser pelûn xwu û ben dinyawa rûaş, feqet semêd her qatî ez to ra yo zarej wazen, in semêd ra şûer howt hebê zarejûn bîya û howt meşkûn awk dek, ma şî dinyawa rûaş.

Xit şin howt hebê zarejûn kişen û howt meşkûn awk ken de ûn.

Legleg pelûn xwu kena a, Xit nişen ser pelûn legleg a û legleg başlê perrayîş kena. Her qat id Xit yo zarej erzen legleg fek û legleg wena û yo meşkê awk kena pey.

Kûwen qatî howtin, Xit dêt xwu ben zarej, egi zarej çînî ya, tira kowta bîya vînd. Xit ca d' kard erzen velgê lingê xwu, tira ken û dûn legleg, legleg gûeşt yi erzena bîn zûn xwu la nî-wena. Yen dinyawa rûaş. Legleg ûnîyena ci, egi Xit ho lengîyen. Legleg Xit ra vûna:

- Ero Xito, ti qey hê lengîyen?

Xit vûn:

- Nîye, ez ha nelengîyen!

Ya vûna:

- Dê reyar ra şûer.

U nîyena gûin ha Xit ling ra yena. Ca d' aw parçê goşt lingê Xit bîn zûn xwu ra vejena dûna Xit, Xit goşt lingê xu dûsnen lingê xwu wa û şin.

Mi ra zur, Hûmay ra raşt, mi ûca d' ca verda ez ûmeya.

Barê Ardan û Şekerî

Yew azij rojêk şino Çewlîg xo rê ardan û şeker gêno, qatirê xo bar keno kuweno reyar ke şîyor Az. Azij reseno Dueşey Evdalî varon nano pa. Yew varon vareno, yew varon vareno, ti vanî asmên qul bîyo, pîyorê şekerê azijî helî-yeno û ardê ey zî benê sey mîrî û ciwal ra yenê war.

Azij qatirê xo bi lezkanî rameno, rameno reseno Gomanî Helergî, uca de qatirê ey zî leyr bena ginena zereyê dereyê Qîjnan ro. In beynate de varon hînya beno şîdetin, rîyey gurenê, durr virren, birusk hergu rey cayêk de gineno erd ro... Azij vano: "Lîya, hella hella, to şeker helîna, to ardî kerdî sey mîrî û to qatirê mi zî leyr kerd û înkê zî to çilayê xo vista tîye, kewtê mi dima, ez nêzana ti mi ra çî wazenî!

Zerîn AZRAWA

ENDÎ BES O

Murad MURXAN

Wexto ke ti qaytê mi kena
Fekê mi beno zuya
Çimê mi benê tarî
Û ziwane mi fekê mi de beno distarî.

Ya!

Gula mi

Naye ra xebera to esta,
Ti çixa zulumkar a?

Çend sewî ke

Ti bîyêne meymana hewnanê mi
Mi ti hewnê xo de ardêne berdêne
Û tewr xebera mi kî mi ra çine bîye.

Ya!

Gula mi

Naye ra xebera to esta,
Ti çixa zulumkar a?

Çend rojî ke ti kewtine fikrê mi

Û to fikrê mi kerdêne têser û têbine ra
To ez aleznêne ro.

Ya!

Gula mi

Naye ra xebera to esta,
Ti çixa zulumkar a?

Çend defê ke ti huyêne

Biskan û birûyanê to kay kerdêne

Bîyêne sey tîrke-tîrkevanan

Û ginêne cîgeranê mi ra

Cîgerê mi bîyêne lete-lete

Tewr xemê to nêbî.

Ya!

Gula mi

Naye ra xebera to esta,

Ti çixa zulumkar a?

Wext bî ke

Vinike ginêne mi ro

Mi çimî nayêne werê

Ti kewtêne re xeyalê mi

To nêverdêne ke ez çimanê xo ra kerî

Û to ez verê sarî de kerdêne rezîl û ruswa.

Ya!

Gula mi

Naye ra xebera to esta

Ti çixa zulumkar a?

Ge-gane ke

Ti bi bejna xemla barîye

Verê mi ra vêrena ra,

Ez recefîna û ruhê mi

Lesâ mi ra oncîno we.

Ya!

Gula mi,

Naye ra xebera to esta

Ti çixa zulumkar a?

Endî ê to beso,

Endî ê to beso!

NAMEYÊ NEBATAN

Amadekar: Ehmedê Dirihî

melejûn (Gimjim)
melje (Darahênî)
melji (Çewlîg)
merejo (Gêl)
merji (Hênî)
mewijok (Gêl)
mêwîcok (Qoçgîrî)
mêwîjok (Dêrsim)
ungura maran (Gêl)
vaşê maran (Dêrsim)

Kurmancî: çavmarik, giya-
maran, goştberxik, kilig, ki-
ling, meroje, mîrajo, tenur
Soranî: çavmark, merje
Goranî: bena romî, marçewe,
gewlezer

Latînî: Asparagus officinalis
Tirkî: kuşkonmaz

Zerq û Tarî

Tarî xwu pede verdayo, rojê tarî ginayo bindê birî ro
Zerqî no dîyo, ci rê veşayo û girdeyda xwu ra dûrî de yo

Daldehyê birî ya destê xwu vera tarî kerdo û vato bê
Ti çi nêbê çim nêgeyreno mi, qey bê sî beno jew ro

Merdim payê kenno sersîya xwu ya û nêterseno qey
Hey! Tarî birî bin ra bivijî, rind û xirab pê ra benê qey

Min û to ya zî hewna birayê pê yê, Homayî nêşa ê jew bo
Nika bivicî birî bin ra tarî, ez wazena to rê wa ca bibo

Îlyas GİZLİGOL

KAYÊ MA

XIŞIK

Qeçî, genc-mencî pêro arê-
daye pêser. Ew kulav ronayê,
peymitê û kilawê to rê jew mi
re jew ay rê, jew ey rê... Hemi-
nan rê, her kesî rê kilawê bi-
dayê (kilaw mîyan de xişik
esta). Kilaw kerdê pir û kerdê
her jewerî pêş. Kamî xişika xo

verî qedînê, qali bîyê ey ro. Ek
verî qedînayê ey çiçî vatê sey
ey bîyê. Alû berdê sawitê ê
bînan a (kaykerdoxê ke qezeng
nêkerdê).

No kay rehet aseno labelê
rehet nîyo, çunki xişik kilaw ra
nêriyyena, diskena kilaw ra.
Gerek kaykerdox tek tek biqi-
layno, no zî wext gêno. No kay
dimiliyan miyan de zaf kay
bîyê, taybetî mintiqaya Çêr-

mûge de kay bîyê. Hîna nê
kayan kes kay nêkeno. Pêrko
çiçkekî û pîlî bajarana de ba-
betna kay kenê.

Mi no kay mi pîrêkda xo ra
eşnawit, înan qeçekênda xo de
kay kerdo. Pîrika mi nêzdî
hewtay serrî ya.

Arêkerdoxe:
Fatma ÇELİKTEPE
Mintîqa: Çêrmûge

RINDEKA MI

rindeka mi çandî serra
ti şîya na dewe ra
mevinde uza, bê peyser
xevere çîn a to ra

rindeka mi, rindeka mi
kamî ti gureta mi ra
rindeka mi, rindeka mi
dînya bê to tip û tal a

mevinde uza pêyser bê
ti îştîrê çimî ya
ti dirvetîya zerrî ya
mevinde uza bê peyser
qomê ma rê roştî ya

Sevîm AYDIN